

Láska a jednota, vaše pravé a věčné vlastnictví

→ *Promluva Satja Sáí Báby z 9. dubna 2005* ←

*Stvoření se vynořuje z pravdy a v pravdu se noří.
Je ve vesmíru nějaké místo, kde pravda není?
Uvažujte nad touto čistou a neposkvrněnou pravdou s údivem a radostí.*

(báseň v telugu)

*Tělo tvoří pět živelů a dřívě či později je odsouzeno k zániku,
ale jeho obyvatel nezná zrození ani smrt.
Jeho obyvatel nemá žádnou připoutanost a je věčným svědkem.
V podobě átmana je to vskutku Bůh sám.*

(báseň v telugu)

Líbezné písně a *bhadžany* oddaných z Haidarábádu byly dnes ráno blahem pro uši a hostinou pro srdce.

Boží láska je to nejdrahocennější na celém světě. Její velikost nevylicí žádné množství ctností, neboť nic živého na světě nemůže být zbaveno vlivu lásky. Světec Tjágarádža zpíval:

*Od mravence k brahma, v Šivovi či Kేశavovi
sídlíš jako čistá neposkvrněná láska, ó, Rámo.
Buď i mým ochráncem, prosím.*

(báseň v telugu)

Jak vypadá mravenec a jak *brahma*? *Brahma* je nekonečné. Mravenec je naopak nepatrný tvoreček. Z fyzikálního hlediska nemůže být mezi mravencem a *brahma* žádné srovnání. Z duchovního hlediska je však v obou božství. Jednou přišel k mraveništi hladový medvěd a prosil mravence: „Nedokážu už snášet bolest z hladu. Dej mi nějaké jídlo, prosím.“ Mravenec se nedokázal ubránit smíchu. Odpověděl: „Jak by ti mohl tak malý tvor, jako jsem já, zajistit jídlo? Nemám dostatek jídla, abych utišil tvůj hlad, ale počkej, podívám se, co mohu udělat.“

Pro mravence je přirozené, že v mraveništi skladují potravu až na šest měsíců. Vešel dovnitř a s pomocí svých druhů vynesl ven ze skladiště nějakou potravu. Medvěd se podivil: „Jak může tvoreček, jako je mravenec, skladovat tolik jídla?“ Jestliže si někdo přeje a vynaloží patřičné úsilí, může shromáždit cokoli a nezáleží, zda je malý či velký. Říká se: „*džantúnám nara džanma durlabham*“ (ze všech živých bytostí je lidské zrození tím nejvzácnějším). Mravenci, ačkoli jsou drobní, dokážou získat potravu, dělit se o ni s přáteli a také ji skladovat pro budoucnost. Moderní člověk si však přes svou inteligenci není schopen získat potravu často ani na jediný den. Není to hanba?

Na světě není bytost, nadřazená lidské inteligenci. Lidé však nedokážou používat inteligenci správně. Vzhledem ke svému sobectví a sebezájmu se chovají nepěkně. Lidem k životu nic nechybí. Všechno je jim k dispozici. Postrádají však rozlišování ke správnému použití dostupných zdrojů. Nedokážou se vzdát svých malicherných vlastností a vyrůst na vyšší stupeň. Dokonce i od mravenců se dá něco naučit. Když mravenec někoho štípne do nohy, ten dotyčný cítí svědění a okamžitě se pokouší mravence zabít. Nepokouší se ale zabít špatné vlastnosti v sobě samém, které způsobují, že je lidský život ubohý.

Vtělení lásky!

Ať se v tomto nesmírném světě podíváte kamkoli, nenaleznete žádnou hybnou sílu, která by byla mocnější a cennější, než je láska. Hluboce zakořeněné sobectví a sebezájem způsobují, že lidská inteligence je zvrácená a vede člověka nesprávnou cestou. Když se vzdáte sobectví, rozkvete ve vás lidství a projeví se vaše skryté schopnosti. Inteligence se mnohonásobí.

Vtělení lásky!

Dnešní studenti čtou pestrou škálu knih. Ze studií knih (*pustaka*) je však malý užitek, jestliže hlava (*mastaka*) je plná smetí. Studenti si plní hlavy neúčinnými informacemi a tím nesprávně nakládají se svou energií. Nemá smysl procházet znovu a znovu množstvím učebnic. Ty vás nezachrání z koloběhu zrození a smrti. Měli byste nabývat takového poznání, které vás učiní nesmrtelnými.

Dnešní studenti jsou velmi zběhlí v knižních vědomostech. Neusilují však, aby převedli knižní vědomosti do praktického poznání.

*Jeden člověk může získat vysoké akademické vzdělání,
jako je magistr či bakalář a dosáhnout vysokého postavení,
někdo může nakupit bohatství,
činit akty milosrdenství a nabýt věhlasu a slávy,
další může mít fyzickou sílu a těšit se dlouhému a zdravému životu,
jiný je velkým učencem, studujícím a přednášejícím vědy,
ale nikdo se nemůže rovnat pravému oddanému Pána.*

(báseň v telugu)

Poznání, které člověk nabývá, by měl používat ku prospěchu společnosti. Své bohatství a vědomosti bychom měli používat nikoli pro sobecké účely, ale pro blaho druhých. Bůh vám dal lidské tělo nikoli jen proto, abyste jedli, spali a dopřávali si světských potěšení. *Parópakáráram idam šaríram* (lidské tělo má činit dobro druhým). Tělo je vám dáno proto, abyste správně používali inteligenci i schopnost rozlišování a projevovali své vrozené lidské hodnoty. Jaký má smysl vaše vzdělání a inteligence, jestliže z nich nemá prospěch společnost?

Člověk dnes dělá mnohé objevy a vynalézá nové věci, ale až do dneška neporozuměl doopravdy smyslu lidského života. Jaký je význam slova *mánava* (lidská bytost)? „Ma“ znamená *adžňána* (nevědomost), „na“ je „bez“, „va“ znamená *vartiňčuta* (*vrttih jasja sah* – řídit sám sebe). *Mánava* je tedy ten, kdo řídí sám sebe bez nevědomosti. V tyto dny však stěží nalezneme někoho, kdo žije moudře v souladu se jménem *mánava*.

Přesto, že je člověk obdařen vysokým stupněm inteligence, drobí svůj život ve zbytečných zábavách. Ještě než vykoná nějaký úkol, měl by se dotazovat, zda je hodný lidské bytosti. Měl by přijmout vše jako vůli boží. Bůh požehnal člověku inteligencí, poznáním a bohatstvím, aby mohl pracovat pro blaho ostatních. Člověk však jedná v protikladu k božímu přání a tak se ničí. Zvířata, jako jsou krávy a buvoli, slouží člověku mnoha způsoby. Ten ale postrádá ducha služby, který mají i zvířata. Bez porozumění smyslu lidského zrození rozvíjí člověk démonické vlastnosti a vede politováníhodný život. *Vjašti* (jedinec) znamená lidství a *samašti* (společnost) znamená božství. Člověk tedy může dosáhnout božství jedině službou společnosti.

Vtělení lásky!

Můžete být velice vzdělaní a inteligentní, přesto je toho tolik, co se můžete naučit od mravenců, ptáků a zvířat. Takové lekce ze života nelze učit ve školní třídě. Ani učitelé se nesnaží porozumět principu vrozeného božství. Vzdělání nemá jen zajišťovat živobytí. O vědomosti se musíte dělit s ostatními, přinášet všem radost a tak se povznést na úroveň božství.

Známkou skutečné lidské bytosti je *samatva* (vyrovnanost mysli). *Mánava* bez *samatvy* nemůže dosáhnout *divjatvy* (božství). Proto rozvíjejte nejprve *samatvu*. Boží moc je skrytá v každé lidské bytosti. Člověk je slabý, neboť si nedokáže svou skrytou boží moc uvědomit. K projevení boží moci by měl každý rozvíjet svaté postoje a city. *Mánava* nevznikla nedávno, je zde odjakživa. Lidská bytost se rodí z lůna matky, ale lidství pochází z božství a je přítomné po všechny časy. Božství je v každé lidské bytosti. Jelikož si člověk nedokáže své vrozené božství uvědomit, zapomíná na svou skutečnou lidskou přirozenost. Jaký má smysl být člověkem podobou, ale ne praxí? Lidské zrození nalézá naplnění jen tehdy, když uplatňujeme lidské vlastnosti.

Všechny svaté texty, jako upanišady a šástry mají lidstvu ukázat cestu spásy. Člověk by měl projevit své skryté božství tím, že bude tato učení dodržovat. Svaté texty vynášejí z nitra skryté poklady božství. Proto zavedl Bhagaván ve vzdělávacích institucích program *educare*. Vzdělávání se zabývá světským poznáním. Může být dosaženo prostřednictvím knih, zatímco *educare* má projevit navenek božství, skryté v člověku. Vzdělávání má dočasný užitek, zatímco *educare* přináší trvalé štěstí. Nikdo se nemůže stát velkým jen tím, že nabude vzdělání. Člověk by měl uplatňovat *educare* a projevovat skryté hodnoty.

Vtělení lásky!

Educare je nezbytností této doby. Jen prostřednictvím *educare* si můžete uvědomit božství, které je přítomné v každém atomu a buňce vašeho těla. Vy dokonce vidíte božství v každém okamžiku, ale nedokážete si tu pravdu uvědomit. Vzdělanými se můžete nazvat jen tehdy, až si uvědomíte božství, které je všeprostupující. Světské poznání se vztahuje ke vzdělávání, kterého lze dosáhnout zvenčí. Je to pouhé knižní poznání, zatímco *educare* z knih získat nelze. Ze shromažďování informací z knih nepovstává žádný užitek. To, co je zapotřebí, je proměna a ta je možná jen prostřednictvím *educare*. Nabývání informací, které nevedou k proměně, je pouhým plýtváním časem. Člověk však má zálibu v informacích, které jsou neužitečné. Veškerá inteligence člověka,

vědomosti a schopnosti jsou darem od Boha. Musí se vyživovat a správně používat prostřednictvím *educare*.

Bůh vpravdě obdařil člověka nesmírnou mocí. Tou je láska. Láska je mimo veškerý popis a měřítko. Není větší moci než láska. Člověk se však té moci vzdává, aniž by si uvědomoval její hodnotu. Je pod vlivem chybného přesvědčení, že láska znamená fyzický a světský vztah. Pravá láska spočívá ve sjednocení dvou srdcí. Lidé to slovo opakují, aniž by znali opravdu jeho význam. Láska nikoho nezraní. Vždy pomáhá. Proto považujte za své pravé bohatství lásku. Žádný majetek na světě není větší než láska. Zneužíváte boží dar lásky jeho odvrácením na světské záležitosti a smyslové radosti. Vaší prvotní povinností je řádně zacházet s láskou dodržováním rčení „Vždy pomáhej, nikdy nezraňuj“. Není důležitější *dharmy*, než je tato.

Vtělení lásky!

Láska je vaším jediným pravým a věčným vlastnictvím. Vy se však od ní odkláníte za nízkými a světskými zábavami. Měla by být chráněna ve vašem srdci jako poklad a používána pro svaté cíle. Můžete se o ni dělit s jakýmkoli množstvím lidí, nikdy se nezmenší. Nedokážete pochopit a prožívat lásku v jejím pravém duchu. Láska je životním dechem každé bytosti. Abyste jí porozuměli, měli byste se hluboko ponořit do oceánu lásky. Lásce nelze porozumět z vnější, povrchní úrovně, musíte se do ní zcela ponořit. Světská láska je taková, že ji můžete jen ochutnat a odložit, ale jakmile ochutnáte božskou lásku, nikdy se jí nevzdáte. Láska je Bůh, Bůh je láska. Proto nemůžete oddělit lásku od Boha. Žijte v lásce. Je to jediný způsob, jak lásce porozumět a prožívat Boha.

Vtělení lásky!

Může být snadné dávat lekce o lásce, ale je obtížné jí porozumět. Usilujte všemožně, abyste prožívali lásku. Jestliže porozumíte podstatě lásky, budete chápat lásku ostatních. Láska je ve vás, s vámi a kolem vás. Jakmile jednou lásce porozumíte, stanete se skutečným vtělením lásky.

Studenti!

Čím více rozumíte principu lásky, tím jste ušlechtilější. Jakmile jednou princip lásky pochopíte a uplatníte ho v praxi, ostatní se vás budou pokoušet napodobit.

V eposu Rámájana hráli důležité úlohy nejen čtyři bratři – Ráma, Lakšmana, Bharata a Šatrughna – ale i jejich ženy. Představovaly velké ideály pro svět. Lidé vynášejí jen Rámu a opomíjejí vzory chování ostatních. Ve skutečnosti byl každý

z nich velký jako sám Ráma. Možná jste slyšeli o Sumitře, matce Lakšmany a Šatrughny. Lidé její úloze v Rámájaně nepřipisují velký význam. Její jméno není v eposu příliš v popředí. Ona však byla příkladem ctností. Její jméno (Sumitrá) naznačuje, že byla všem dobrou přítelkyní. Dětila se o štěstí s každým. Kausaljá a Kaikéjí měly každá jednoho syna, zatímco Sumitrá měla dva.

Když se ptáme po příčině, porozumíme tajemství, které je za tím. Když Dašaratha prováděl obřad *putrakáméšti*, objevil se před ním *jadžňa puruša* a Vasišthovi podal nádobu se svatým pokrmem. Vasištha podal nádobu Dašarathovi, který pokrm rozdělil rovným dílem mezi své tři manželky. Kausaljá a Kaikéjí si vzaly své díly do modlitební místnosti. Každá z nich měla radostný pocit, že její syn bude dědicem trůnu v Ajódhji. Sumitrá však takové myšlenky neměla. Odnese si misku na terasu, položila ji na zídku a sušila si vlasy na slunci. Náhle slétl dolů orel a svatý nápoj odnesl. Sumitrá okamžitě utíkala za Kausaljou a Kaikéjí, aby je informovala, co se stalo. Kausaljá s Kaikéjí Sumitře pomohly a podělily se s ní o svůj pokrm.

Kaikéjí jí dala polovinu svého dílu a Kausaljá učinila totéž. Po čase porodila Kausaljá Rámu, Kaikéjí Bharatu a Sumitrá Lakšmanu se Šatrughnou. Synové Kausalji a Kaikéjí si šťastně hrávali ve svých kolébkách, zatímco Sumitřini stále dnem i nocí plakali, dokonce ani nejedli. Sumitrá se odebrala za mudrcem Vasišthou a vyprávěla mu o svém trápení. Mudrc zavřel oči. Jeho jógický zrak mu odhalil pravdu. Oznámil Sumitře: „Jelikož jsi přijala svatý pokrm, který dostala Kausaljá, dala jsi život Lakšmanovi, který je *amsou* (paprskem) Rámy. Podobně se narodil Šatrughna z dílu, který ti dala Kaikéjí. Je tedy částí Bharaty. Polož Lakšmanu vedle Rámy a Šatrughnu vedle Bharaty. Budou poklidně odpočívat.“

Sumitrá udělala vše podle Vasišthova návodu. Děti se zklidnily a přestaly plakat. Sumitrá měla radost a Kausalje s Kaikéjí řekla: „Lakšmana a Šatrughna jsou vašimi dary. Moje děti budou vašim sloužit. Lakšmana bude sloužit Rámovi a Šatrughna Bharatovi. Je mým šťastným osudem, že mí synové budou sloužit svým bratrům.“ Takový byl základ důvěrného vztahu mezi Rámou a Lakšmanou, Bharatou a Šatrughnou.

Sumitrá prožívala nevýslovnou blaženost, neboť její dva synové byli stále ve společnosti Rámy s Bharatou. Nikdy ji nesklíčilo oddělení od jejích dětí. Nikdo neví, proč se určité věci dějí a za jakým účelem. Jak všichni čtyři synové krále Dašarathy rostli, býval Lakšmana vždy ve společnosti Rámy a Šatrughna doprovázel Bharatu. Lakšmana i Šatrughna byli mocnými válečníky. Bez nich by nemohla být Rámájana! Lakšmana se narodil, aby sloužil Rámovi a Šatrughna Bharatovi. Lakšmana byl vtělením lásky. Podobně sloužil Šatrughna Bharatovi

ze všech sil podle jeho pokynů. Tak byli všichni čtyři bratři neoddělitelní. Proto není správné říkat, že Ráma se narodil Kausalji, Bharata Kaikéjí a Lakšmana se Šatrughnou Sumitře. Ačkoli měli jiné matky, vždy se vyskytovali pospolu. Všichni čtyři bratři jsou částí stejné látky a jsou ploškami stejného božství.

Podobně i jejich matky bývaly stále spolu. Mezi nimi nebyl nesoulad. Jednota mezi všemi čtyřmi bratry je ve skutečnosti obsahem a jádrem příběhu Rámájany. Nikdo nedokáže plně popsat její slávu. Každý se pokoušel vylíčit slávu Rámájany svým vlastním stylem. Důsledkem toho existuje na téma Rámájany množství literatury. Lidská podstata není omezena na pouhý tvar. Skládá se z těla, mysli, intelektu, smyslů a nad tím je srdce, sídlo lásky. Rámájana je velký příběh o silném vzájemném ovlivňování těchto pěti aspektů lidské přirozenosti. Nikdo nedokáže plně popsat vzájemné hry těchto faktorů v Rámájane, i když vyvine velké úsilí.

Jednou se Kausaljá zabývala nějakou prací. Najednou příběhl Bharata, posadil se Kausalje na klín a začal plakat. Kausalju zajímala příčina jeho trápení. Pokoušela se ho utiřit a ptala se, co je důvodem jeho pláče. Bharata odpověděl, že si chlapci hráli s míčem a Ráma vždy záměrně prohrál, aby umožnil vítězství ostatním bratrům. Taková byla mezi bratry jednota, láska a náklonnost, že se vždy pokoušeli potěšit ty druhé. Ve společnosti ostatních prožívali výjimečnou blaženost. Byl to Lakšmana, kdo dokázal plně porozumět Rámovi a jen Šatrughna rozuměl Bharatovi.

Ženy v Rámájane byly také vzorem svou povahou. Když Ráma odešel do pralesa, aby splnil přání a příkaz svého otce, Sumitrá požádala Lakšmanu, aby Rámu doprovázel. Lakšmana ho okamžitě následoval. Prožíval velkou radost, že může svého staršího bratra provázet. Podobně měl radost i Šatrughna ve společnosti Bharaty a provázel ho všude, kam Bharata šel. Co naznačuje jméno Šatrughna? Mluví o tom, kdo ničí nepřátele. Ráma, Lakšmana, Bharata a Šatrughna byli ideálními bratry. Nestačí jen chválit jejich ideály, ale musíme se pokusit prožívat to velké pouto lásky ve svém každodenním životě a dělit se o ně s ostatními. Velký epos Rámájana není jen pouhým příběhem. Vysvětluje také *átmatattvu** a objasňuje ji. Každý musí prožívat *átmatattvu* v reakci, odrazu a odezvě. Je třeba správně porozumět *Rámájanatattvě* a převést ji do každodenního života.

* átmický princip

Vtělení lásky!

Rámájanu nelze srovnávat s jinými texty purán. Není to jen velké básnické dílo, ale důležité dílo o vztahu mezi rodiči a dětmi, bratry, manželem a ženou, králem a jeho poddanými. Země bude rozkvétat láskou a náklonností mezi občany jen tehdy, když dokážeme porozumět významu Rámájany v jejích širších souvislostech. Za několik let, velmi brzy, si celý svět uvědomí její důležitost a bude se pokoušet její ideály napodobit. Dnes se na světě vyskytuje široká paleta národů, náboženství a kast. Ne, ne. Situace se rozhodně změní. V krátké době si svět uvědomí pravdu:

*Je jen jedině náboženství, náboženství lásky,
je jen jediná kasta, kasta lidství.
Je jen jediný Bůh a ten je přítomen všude.*

Největší pravda, předložená Rámájanou, je jednota lidství. Když tu nastane taková jednota, bude mezi lidmi vzájemná láska. Když se mezi různými lidmi rozvine vzájemná láska, bude celý svět prožívat radost a štěstí. Je to tedy Rámájana, co může přinést velké štěstí celému lidstvu. Nechť proto každý člověk zpívá boží jméno „Ráma, Ráma, Ráma!“

Urmilá, Lakšmanova choť, byla dobrou malířkou. Jednou malovala obraz, který měl dostat Šrí Ráma u příležitosti své korunovace. Tehdy vstoupil do jejího pokoje Lakšmana. Chtěla vstát a podívat se, kdo je tím návštěvníkem. Ve spěchu vylila na nehotový obraz barvu. Měla z toho špatnou náladu. „Jak to, že se malba ušpinila, když jsem chtěla namalovat krásu a vznešenost Šrí Rámy k jeho korunovaci a ukázat ji světu?“ pomyslela si. Urmilá měla velice soucitné srdce. Zabývala se neustále ušlechtilými myšlenkami. Když její manžel Lakšmana doprovázel Rámu v pralese, nebyla ani okamžik smutná. A nejen ona, i ženy Bharaty a Šatrughny – Mandaví a Šrutakírti rozjímaly neustále o Šrí Rámovi a modlily se za jeho návrat do Ajódhji. Tak neustálým rozjímáním o Rámovi vzrůstala den ode dne jejich síla.

Když analyzujete základní smysl každé příhody Rámájany, všechny ukazují jen na jeden princip – princip jednoty, jednoty mezi bratry, mezi jejich manželkami a podobně. Dokonce i v dobách nouze, jako když Lakšmana padl v bezvědomí během války s *rákšasy* (démony) na Lance, neztratil Ráma ani Sumitrá odvahy. Vždy věřila, že Lakšmanu nemůže nic ohrozit, pokud je ve službě Pánu Rámovi. Tak všichni bratři a jejich ženy, stejně jako jejich matky mysleli po celých čtrnáct let Rámova vyhnanství v pralese stále na Rámu a přáli si jen jeho dobro. Taková byla ušlechtilost jejich srdcí.

Vtělení lásky!

Žádné vyprávění o velikosti a ušlechtilosti postav Rámájany nepostačí k jejímu posouzení. Příběh Rámájany nelze plně vylíčit, neboť je to „Jeho příběh“ (Svámího slovní hříčka: „history“ = dějiny a „His story“ = Jeho příběh).

*Příběhy Pána Višnua jsou ohromující,
pročišťují životy lidí ve všech třech světech,
jsou jako srpy, které podtínají liány světských pout,
jsou jako dobří přátelé, kteří vám pomáhají v dobách nouze,
jsou jako přístřeší mudrců a proroků, kteří konají odříkání v pralese.*

Je tedy nezbytné, aby každá lidská bytost napodobovala ve svém každodenním životě ideály, které představuje Pán Šrí Ráma.

(Bhagaván uzavřel svoji promluvu bhadžanem „Ráma Ráma Ráma Sítá“.)

U příležitosti svátku Ugádi, v Prašánti Nilajam dne 9. dubna 2005